

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: **S. T. R. K.**
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o přezkum rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2023, č. j. OAM-140/ZA-ZA11-HA10-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. V úvodu žaloby shrnul žalobce důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu. Žalobce tvrdí, že ve vlasti působil jako mnich v buddhistické skupině, ve které se věnoval jednak náboženské činnosti, jednak činnosti charitativní. V souvislosti s těmito aktivitami byl též politicky činný, pomáhal organizovat protesty proti vládě, byl členem mnišské organizace National Bhikku Front (NBF) a politické strany Janatha Vimukthi Peramuna (JVP). Aktivita žalobce se nelíbili nacionalistickým mnichům, Sinhálcům a stoupencům vlády. Z jejich strany čelil dlouhodobě vyhrožování a byl opakovaně fyzicky napadán. Žalobce se pokoušel obrátit na policii, ta ho ovšem před tímto pronásledováním nebyla schopná ochránit. Žalobce byl rovněž během protivládních protestů, kterých se účastnil (a někdy je též pomáhal organizovat) několikrát napaden samotnou policií, která protesty násilím potlačovala. Žalobce se pokoušel na území Šrí Lanky najít pro sebe bezpečné místo, to se mu ale nepovedlo, a tak se nakonec z obavy o svůj život rozhodl Šrí Lanku opustit společně s jedním bratrem ve víře.
3. Žalobce namítl, že správní orgán nesprávně zohlednil několik zpráv o zemi původu, které popisují i bezpečnostní a politickou situaci v zemi a postavení členů a sympatizantů politické strany JVP. Dle žalobce zprávy podporují jeho tvrzení týkající pronásledování opozičních aktivistů a obránců práv menšin. Ačkoli žalobce výslovně upozornil na to, že některé pasáže podkladů neodpovídají realitě, nebo nejsou dostatečně podrobné, správní orgán se tím nijak blíže nezaobíral, nepořídil podrobnější dokumenty a v rozhodnutí uvedené informace bez dalšího použil.
4. Žalobce dále tvrdil, že žalovaný při hodnocení zpráv vždy pouze konstatoval, že popisují obecnou situaci v zemi původu a nijak nevypovídají o tom, že by konkrétně žalobci mělo hrozit pronásledování nebo vážná újma ve smyslu zákona o azylu. To je ovšem dle žalobce samo o sobě vnitřně rozporné tvrzení, neboť zprávy o zemi původu se z podstaty věci nemohou zabývat konkrétním případem jednotlivých žadatelů o mezinárodní ochranu, nýbrž poskytují obecnou informaci a je úkolem žalovaného, aby na základě těchto zpráv posoudil, do jaké míry je tvrzení žadatele pravděpodobné. Jelikož zdroje opatřené žalovaným nedostačovaly k ověření skutečností uváděných žalobcem, měl žalovaný povinnost obstarat i další důkazy vztahující se ke specifickým právním otázkám, jež je nezbytné v řízení objasnit. Současně dle žalobce žalovaný nesprávně čerpal jen z těch částí zpráv, které odpovídají konečnému rozhodnutí správního orgánu. Nadto, dle žalobce platí, že žalovaný je povinen vycházet z tvrzení žadatele, pokud ho odpovídajícím způsobem nevyvrátí.
5. Žalobce uvedl, že se opakovaně pokusil obrátit na policii, avšak žádané účinné ochrany se mu nedostalo. Žalovaný k tomu uvedl, že se žalobce mohl na policii obrátit (tj. obranné mechanismy existují), dále se měl informovat o průběhu řízení a na případně si stěžovat u nadřízených orgánů (soud, ombudsmana, Národní policejní komisi nebo generálního prokurátora či Jednotku pro veřejné petice Generálního prokurátora Šrí Lanky) na nečinnost. Žalovaný však nijak nezkoumal účinnost těchto obranných mechanismů.
6. Dle žalobce je shrnutí žalovaného, že žadatel nebyl pro své politické, náboženské a sociální aktivity pronásledován ve smyslu zákona o azylu, v příkrém rozporu s tím, co žadatel v rámci správního řízení uvedl. Žadatel doložil svoji mnišskou činnost, avšak správní orgán tyto materiály odmítl použít jako podklad pro vydání rozhodnutí ve věci, neboť: „*můžou pouze potvrdit aktivitu žadatele v sociální oblasti, nicméně nelze z nich*

dovodit žádné cílené pronásledování žadatele ve smyslu zákona o azylu“. Podle žalobce správní orgán postupoval nesprávně, neboť podle § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), musí správní orgán přihlížet ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

7. Správní orgán nesprávně odmítl připustit jako důkaz fotografie, které žalobce předložil na podporu svých tvrzení. K fotografiím, které poukazují na účast policie na protestech, žalovaný konstatoval, že nic nenasvědčuje tomu, že by se policie chystala k jakékoliv akci proti protestujícím. Žalovaný zcela pominul, že ve chvíli, kdy policie proti protestujícím útočí, již nemohl žalobce žádné fotografie pořizovat. Předloženými fotografiemi žalobce doložil, že policie byla protestům přítomna. V kontextu zpráv předložených žalobcem, které dokládají agresivitu policie vůči protestujícím, se podle názoru žalobce jedná o dostatečný důkaz na podporu jeho tvrzení.
8. Žalovaný prohlásil, že žadatel „dejme tomu“ fotografiemi doložil zranění nohy a krku, které mu bylo způsobeno, když byl policisty v civilu při protestech dvakrát zbit (z toho jednou železnou tyčí). Nicméně dále správní orgán tvrzení žadatele opět zpochybnil, neboť nedoložil žádnou lékařskou zprávu. Podle žalovaného je proto chování žadatele „podivné“ a žadatel tyto události uvedl pouze proto, aby ve správním orgánu vyvolal domněnku azylově relevantních důvodů. Žalobce ovšem připomíná, že na Šrí Lance nelze beze zbytku aplikovat stejná měřítka jako v České republice. Na Šrí Lance je široce rozšířen systém Ájurvédy, tedy tradičního indického lékařství, a není zvykem vydávat lékařské zprávy. Z toho důvodu nemůže žalobce ani žádnou předložit. Správní orgán zcela přehlíží lokální kontext a specifika Šrí Lanky.
9. Žalovaný též zpochybnil žalobcovu výpověď ohledně druhého případu napadení (rozpor spočívající v tom, zda na něj útočník mířil zbraní nebo ne). Správní orgán zcela absurdně konstatoval, že skutečnost, že na člověka někdo míří zbraní, by člověk pravděpodobně zapomenout nemohl. Podle správního orgánu totiž: „pokud člověk prožije tak traumatizující zážitky, pamatuje si je docela přesně, v některých případech si takového oběti pamatují dokonce i přesné datum události.“ Citovaný názor správního orgánu je dle žalobce naprosto mylný a zcela v rozporu s vědeckými poznatky o přirozené reakci člověka na traumatizující prožitek. Správní orgán svůj názor žádným způsobem nepodložil.
10. Správní orgán rovněž v rozhodnutí žádným způsobem nezohlednil skutečnost, že žalobce je sinhálské národnosti a je buddhistickým mnichem (patří tedy k většinovému obyvatelstvu), ale ve své mnišské a politické činnosti se zaměřoval na pomoc a obranu všem bez rozdílu národnosti a náboženství, a byl tedy obráncem menšin. Z toho také pramenily veškeré jeho problémy ve vlasti.
11. Žalobce dále namítal vady rozdrhnutí vzniklé nesprávným tlumočením při prvním pohovoru dne 6. 9. 2022 panem W. I. D., který nehovoří česky. Pan D. mluvil chaoticky, nepřekládal vždy všechny informace a pozměňoval žalobcovy odpovědi. Rovněž žalobce přerušoval a ten se tak nemohl dostatečně vyjádřit. Po skončení pohovoru se pan D. obrátil na žalobce a začal mu sprostě nadávat a vyhrožovat. Žalobce si na průběh celého pohovoru okamžitě stěžoval, a to písemným vyjádřením ze dne 6. 9. 2022, ve kterém jsou popsány podrobnosti celého incidentu. Rovněž podal na chování pana D. stížnost na policii. Následující dva pohovory dne 11. 10. 2022 a 19. 10. 2022 tlumočené paní C. D. G. A. byly věnovány opravě prvního pohovoru. Správní orgán v napadeném rozhodnutí nepravdivě uvedl, že z protokolů opravných pohovorů nevyplývá, že by při tlumočení

pohovoru dne 6. 9. 2022 došlo ze strany pana D. „*k jakémukoliv záměrnému zkreslování odpovědi žadatele, i vzhledem k tomu, že žadatel vesměs souhlasil se zněním zápisu svých odpovědí.*“ Dle žalobce z protokolů opravných pohovorů jednoznačně vyplývá, že žadatel souhlasí pouze s přibližně polovinou svých odpovědí ze dne 6. 9. 2022. Zbytek odpovědí musel upřesnit, doplnit nebo zcela opravit. Žalobce je přesvědčen, že by správní orgán při rozhodování o jeho žádosti k pohovoru ze dne 6. 9. 2022 vůbec neměl přihlížet a neměl by žalobci klást k tíži rozpor v jeho výpovědi pramenící z nízké kvality tohoto pohovoru. Postup žalovaného je tak podle žalobce v rozporu jednak s uvedenou judikaturou a jednak i s §§ 3, 50 a 68 správního řádu, neboť žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a odůvodnění rozhodnutí je proto nedostatečné a nesprávné.

12. Žalobce též nesouhlasil s tvrzením žalovaného, že se snaží legalizovat svůj pobyt v České republice prostřednictvím žádosti o mezinárodní ochranu. Žalovaný tento argument zakládá na skutečnosti, že žalobce přicestoval ze Šrí Lanky letecky do ČR, odkud po 12 dnech odjel do Německa, kde se chtěl uchýlit do buddhistického centra, a následně tam požádal o mezinárodní ochranu. Později byl žalobce na základě dublinského nařízení předán do ČR. Podle žalobce je třeba vzít v potaz, že v roce 2019 přicestoval do ČR z velmi vzdálené země bez jakékoli bližší znalosti ČR, EU a evropského azylového systému. Žalobce v řízení jasně uvedl, že byl v té době ve špatném psychickém stavu a vše ohledně cesty řešil jeho bratr ve víře. Z tohoto pohledu je proto zcela pochopitelné, že se potřeboval po příletu do ČR zorientovat, zjistit, jaké má možnosti a rozhodnout se o dalším postupu. Současně zdůraznil, že neexistuje žádná povinnost podat žádost o mezinárodní ochranu, jakmile je to možné.
13. Žalobce má za to, že splňuje předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany podle §§ 12, 14 a 14a zákona o azylu. Žalobce má jednak za to, že po návratu do země původu bude pokračovat pronásledování jeho osoby a jedna mu v současné době hrozí i vážná újma kvůli akutní humanitární a ekonomické krizi, kdy se v zemi nedostává základních komodit a je ohrožena hladomorem.
14. Žalobce z výše uvedených důvodů navrhuje, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný popřel oprávněnost podané žaloby, Odkázal na napadené rozhodnutí a obsah správního spisu, zejména na údaje, které žalobce dne 26. 3. 2021 správnímu orgánu poskytl k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany a na protokol o pohovoru, který správní orgán se žalobcem započal dne 6. 9. 2022 a který poté dále pokračoval ve dnech 11. 10. 2022, 19. 10. 2022 a 15. 11. 2022.
16. Žalovaný konstatoval, že žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Po provedeném správním řízení pak správní orgán ani neshledal žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno dovodit, že by žalobce ve vlasti mohl pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování v případě jeho návratu do Šrílanské demokratické socialistické republiky hrozilo. Po

důkladném posouzení skutečností tvrzených žalobcem pak správní orgán ani nedospěl k závěru, že by žalobci mohli být v případě návratu do vlasti v zemi původu ohroženi vážnou újmou tak, jak ji specifikuje § 14a zákona o azylu.

17. Žalovaný především odkázal na napadené rozhodnutí, na jehož zákonnosti a správnosti trvá a které považuje za podrobně odůvodněné. Žalovaný se ve svém vyjádření k žalobě zabýval především těmi námitkami, které zpochybňují způsob, jakým bylo vedeno správní řízení o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný předně odmítl žalobní tvrzení, že jeho postup při hodnocení zpráv o zemi původu byl nesprávný, když údajně nekonfrontoval výpověď žalobce s prostředím v zemi původu. Již ze samotného odůvodnění napadeného rozhodnutí je dle žalovaného patrné, že uvedená žalobní námitka je lichá. Žalovaný odmítl rovněž výtky žalobce, že nikterak nepřihlédl k důkazům navrhaným žalobcem, neboť správní orgán se všemi se seznámil a tyto prostudoval. Pokud k některým z nich správní orgán při svém rozhodování nepřihlédl a nevyužil je jakožto podklad pro vydání rozhodnutí, pak v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně zdůvodnil, proč tak neučinil, například proto, že se jednalo o informace obecné povahy, které pouze vykreslovaly politickou a ekonomickou situaci na Šrí Lance nebo pouze potvrzovaly aktivitu žalobce v sociální oblasti, z nichž však nešlo dovodit žádné cílené pronásledování žalobce ve smyslu zákona o azylu.
18. K žalobnímu tvrzení, že napadené rozhodnutí má vady, které vznikly nesprávným tlumočením při pohovoru dne 6. 9. 2022 žalovaný uvedl, že vzhledem k námitce právní zástupkyně žalobce ze dne 6. 9. 2022, že tlumočnick překládal chaoticky, nepřekládal vždy všechny informace a záměr pozměňoval sdělení žalobce, přistoupil správní orgán v průběhu následujících pohovorů, které se uskutečnily ve dnech 11. 10. 2022 a 19. 10. 2022, ke zpětnému přetlumočení protokolu o pohovoru ze dne 6. 9. 2022, a to za účelem kontroly správnosti překladu a zápisu jednotlivých odpovědí žalobce a rovněž z důvodu zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Z protokolů o pohovorech ve dnech 11. 10. 2022 a 19. 10. 2022 nevyplývá, že by při tlumočení dne 6. 9. 2022 ze strany tlumočnicka ze sinhálského jazyka došlo k jakémukoliv záměrnému zkreslování odpovědí žalobce i vzhledem k tomu, že žalobce vesměs souhlasil se zněním zápisu svých odpovědí.
19. Žalovaný má za to, že žaloba neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Jednání soudu

20. Při jednání soudu konaném dne 7. 12. 2023 zástupce žalobce zopakoval stěžejní body žaloby. Sám žalobce zopakoval důvody svého odchodu ze Šrí Lanky a uvedl, že v České republice vyhledává lepší ekonomické podmínky. Rozpory s výpovědí v Německu zdůvodnil stresovým stavem způsobeným útekem ze Šrí Lanky a událostmi, které se staly před jeho odchodem. Dle žalobce soud nemůže porozumět jeho situaci, protože jí sám neprošel. Žalobce též uvedl, že má pocit, že je odmítán, neboť je jiné barvy. Pověřená zástupkyně žalovaného odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a na vyjádření k žalobě. Následně samosoudkyně shrnula průběh správního řízení a obsah soudního spisu.
21. Zástupce žalobce v závěrečném návrhu uvedl, že kvantitou je napadené rozhodnutí rozsáhlé, ale kvantita převyšuje kvalitu. Absentují zde logické úvahy, kterými se žalovaný řídil. Žalobce trvá na svém tvrzení, že byl na Šrí Lance pronásledován a tato

hrozba trvá. Žalovaný nedostatečně pochopil situaci na Šrí Lance, což bylo způsobeno nedostatečnými podklady.

22. Žalovaný v závěrečném návrhu uvedl, že žalobce na jednu stranu tvrdí, že podklady jsou nedostatečné, ale na druhou tvrdí, že nebyly použity správné části zpráv o zemi původu. Z žaloby nezaznělo, které části shromážděných podkladů byly použity nesprávně a které naopak měl správní orgán použít. Přestože žalobce zahltil správní orgán velkým množstvím podkladů, správní orgán zachoval konstruktivní přístup, se všemi podklady se vypořádal, ale také neztratil vnímání podstaty žalobcovy výpovědi a zachoval si individualizovaný přístup. Žalovaný se dokázal v obrovském množství podkladů orientovat a poměrně přesně určit, které skutečnosti je třeba pro individuální posouzení žalobcova přeběhu vzít v úvahu a které nikoliv. Při tom našel správní orgán ve výpovědích žalobce rozpory, se kterými se v napadeném rozhodnutí vypořádal. Konflikt s tlumočníkem nezakládá dle žalovaného sám o sobě nesprávnost překladu prvního pohovoru. Dle žalovaného při tlumočení prvního pohovoru nedošlo k tak zásadním vadám, které by způsobily nesprávnost napadeného rozhodnutí. Sám žalobce v závěrečném návrhu uvedl, že při tlumočení nelze správně přeložit jeho myšlenky.

V. Posouzení věci krajským soudem

23. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002, soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

A. Skutkový stav

24. Ze správního spisu soud konstatuje, že žalobce podal dne 1. 3. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Jako důvody podané žádosti uvedl obavu o svůj život, neboť v zemi původu byl vůdcem budhistické skupiny, která pomáhá všem lidem bez rozdílu náboženství nebo národnosti. V jeho zemi původu jsou další skupiny, které se snaží jeho skupinu zničit a členy zabít. K žádosti přiložil mj. Výpis z informační knihy policejní stanice ve městě Kurunegala ze dne 26. 8. 2019 a ve městě Neluwa ze dne 6. 5. 2019, ze kterých vyplývá, že žalobce učinil na policejní stanici oznámení ohledně výhružek smrti a napadení vůči jeho osobě a jeho bratrům ve věře kvůli jejich členství a aktivitě ve straně JVP.
25. Dále správní spis obsahuje vyjádření žalobce ze dne 22. 4. 2021, ke kterému přiložil několik fotografií z různých protestních akcí proti vládě rasismu a privatizaci, kterých se v letech 2015-2016 účastnil, a fotografie údajně dokumentující jeho zranění, které utrpěl v důsledku protestu, když ho policisté v civilu zbili železnou tyčí.
26. První pohovor dne 6. 9. 2022 byl tlumočen panem W. I. D. z jazyka sinhálského do jazyka anglického a následně paní K. M. z jazyka anglického do jazyka českého. Během pohovoru žalobce mj. uvedl, že problémy začal mít od bombových útoků na kostely a hotely dne 21. 4. 2019. Žalobce je mnich a člen politické strany JVP (oblastní lídr). V zemi původu se účastnil několika protestů pořádaných stranou JVP a pomáhal všem lidem nehledě na náboženství (muslimům, Tamilům i křesťanům), což se nelíbilo ostatním mnichům. Bylo mu několikrát vyhrožováno a byl i fyzicky napaden. Po jeho napadení mu policie nepomohla, pouze zapsali jeho trestní oznámení. Obává se Sinhálců, mnichů a jejich stoupenců. Nejprve se snažil ukrýt, ale nenašel žádné místo, kde by tak mohl učinit. Proto se rozhodl vycestovat ze Šrí Lanky. Přiletěl do České republiky a

následně autobusem odcestoval do Německa, kde požádal o azyl. Z Německa byl poslán zpět do ČR.

27. Dle vyjádření žalobce ze dne 6. 9. 2022 pan D. tlumočil chaoticky, nepřekládal vždy přesné informace a záměrně pozměňoval sdělení. Pan D. žalobci po proběhlém pohovoru vyhrožoval a nadával. Z úředního záznamu ze dne 11. 10. 2022 vyplývá, že správní orgán za přítomnosti tlumočnice paní C. D. G. A. vyslechl nahrávku pohovoru ze dne 6. 9. 2022. Dle úředního záznamu říká na nahrávce tlumočnick pan D. žalobci, že vy jste Sinhálec, já jsem Sinhálec, ponižujete Sinhálce a pokud bych to věděl, ani bych nepřišel tlumočit. Nadávky a výhrůžky nejsou přímo zmíněny, ale tlumočnick se ptá žadatele, proč to dělá. Dále pan D. uvedl, že dá vědět hlavní kanceláři, ale není uvedeno, o jakou se jedná.
28. Dne 11. 10. 2022 a dne 19. 10. 2022 byl proveden druhý a třetí pohovor s žalobcem, při nichž byl přetlumočen paní C. D. G. A. zápis z prvního pohovoru za účelem kontroly správnosti jednotlivých otázek a odpovědí. Žalobce vesměs souhlasil se zápisem svých odpovědí, některé odpovědi opravil, upřesnil či doplnil. V otázce členství v politické straně JVP žalobce upřesnil, že nebyl přímo členem JVP, ale jeho mniško/budhistická organizace s touto stranou spolupracovala, ke straně JVP se přidala, ale byla stále samostatnou organizací.
29. Dne 15. 11. 2022 proběhl s žalobcem čtvrtý pohovor, při kterém se správní orgán dotazoval na žalobcem podaná trestní oznámení v zemi původu a na rozdíly ve výpovědích učiněných žalobcem při pohovoru v řízení o udělení mezinárodní ochrany v Německu. Dle žalobce srílanská policie v jeho trestních oznámeních nekonala, ovšem o vývoji řízení ve věcech se neinformoval. Žalobce věděl o možnosti obrátit se na nadřízené složky policie, ale neučinil tak jednak ze strachu, neboť se v té době z důvodu své bezpečnosti skrýval, jednak „*k těm vyšším funkcionářům se dostanete jen velmi těžko*“.
30. Dále jsou ve správním spise mj. založeny následující dokumenty:
- Šrí Lanka, Informace OAMP, Bezpečností a politická situace v zemi ze dne 18. 7. 2022;
 - Šrí Lanka, Informace OAMP, Bezpečností situace po atentátech v roce 2019 ze dne 4. 3. 2022;
 - Šrí Lanka, Informace MZV ČR, č. j. 120875/2022-LPTP, ze dne 10. 8. 2022, k č. j. MV-110493-2/OAM-2022, Politická strana JVP, Postavení Členů a sympatizantů politické strany JVP (dále jen „Informace MZV ČR, č. j. 120875/2022-LPTP“).
31. Žalobce doložil též několik mediálních článků, mj. články z českých médií z roku 2022, ze kterých dle jeho mínění vyplývá, že Šrí lanka čelí vážné ekonomické, humanitární i politické krizi a je zmítána nepokoji, při kterých policisté střílí do protestujících.
32. Dne 27. 11. 2023 byl doručen soudu přípis žalobce nazvaný „návrh na doplnění důkazního materiálu“. Navržené důkazy byly při soudním jednání provedeny.

B. Právní posouzení

33. Krajský soud na úvod předesílá, že není smyslem soudního přezkumu podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).

34. Krajský soud předně uvádí, že považuje napadené rozhodnutí za plně přezkoumatelné, když se podle názoru soudu zabývá všemi podstatnými okolnostmi rozhodnými pro projednávanou věc. Krajský soud se ztotožňuje se závěry žalovaného, že v případě žalobce nebyly naplněny podmínky zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný zcela správně vyhodnotil především žalobcova tvrzení o důvodech jeho odchodu z vlasti, zmínil, že žalobce nepožádal o mezinárodní ochranu bezprostředně po vstupu na území ČR a vyzdvihl, že ve výpovědích žalobce jsou značné rozpory. Krajský soud má na rozdíl od žalobce za to, že se žalovaný dostatečně zabýval situací v zemi původu žalobce a vycházel z dostatečně relevantních podkladů.
35. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
36. Důvody udělení azylu upravuje zákon o azylu v ustanovení § 12 tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
37. Pronásledování je v § 2 odst. 4 zákona o azylu definováno jako *„závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování“*. Podrobnější definici pronásledování obsahuje čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, podle něž je pronásledováním jednání, které je: *„a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).“*
38. Žalobce má za to, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) i b) zákona o azylu, neboť má obavu z návratu do vlasti, pramenící z možných problémů ze strany organizace extrémistických mnichů, jejich přívrženců potažmo i ze strany státních či bezpečnostních složek Šrí Lanky, jelikož vyvíjel aktivity v sociální, humanitární a politické oblasti. Přípustností udělení azylu žalobci dle § 12 zákona o azylu se žalovaný podrobně zabýval na str. 23-32 napadeného rozhodnutí. Žalovaný dospěl k závěru, že rozpory v žalobcových výpovědích značí účelovost jeho žádosti a současně (mj. též na základě zpráv o zemi původu) dospěl žalovaný ke zjištění, že potíže žalobce v zemi původu nesplňují znaky pronásledování dle § 2 odst. 4 zákona o azylu. Krajský se s odůvodněním žalovaného ztotožňuje a plně na něj odkazuje.
39. Žalobce má též za to, že z důvodu humanitární krize v zemi původu splňuje důvody pro udělení azylu dle § 14 zákon o azylu.

40. Dle § 14 zákona o azylu platí, že jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Z dikce § 14 zákona o azylu tak vyplývá, že humanitární azyl lze žadateli udělit jen v případech hodných zvláštního zřetele. Tyto případy je nutno posuzovat individuálně a pečlivě hodnotit okolnosti jednotlivých žádostí. Důvody zvláštního zřetele hodné jsou představovány zcela výjimečnými situacemi v podobě zvlášť těžké nemoci, zdravotního postižení či příchodu z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004). Na udělení humanitárního azylu není právní nárok a není na něj subjektivní právo. Udělení humanitárního azylu je tedy na úvaze ministerstva, jako správního orgánu, který o žádosti rozhoduje, a podléhá jen omezenému přezkumu potud, pokud nevybočuje z mezí správního uvážení a je řádně odůvodněno. Žádnou z těchto okolností krajský soud v dané věci neshledal.
41. K ekonomické a humanitární situaci žalobce se žalovaný vyjádřil na str. 30 napadeného rozhodnutí a dále pak na str. 32 napadeného rozhodnutí odůvodnil, proč neshledal podmínky pro udělení humanitárního azylu. Jeho úvahy jsou logické, vzal v úvahu veškeré skutečnosti tvrzené žalobcem, které měl povinnost v této souvislosti zvážit. Žalobce v napadeném rozhodnutí uvedl, že je mu známa neutěšená ekonomická a politická situace na Šrí Lance, avšak tato nepředstavuje ve vztahu k žalobci takovou okolnost, jež by splňovala podmínky pro udělení humanitárního azylu. S těmito závěry se krajský soud ztotožňuje.
42. Dále se krajský soud zabýval možností udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu. Podle odst. 1 uvedeného ustanovení se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle odst. 2 předmětného ustanovení se za vážnou újmu podle zákon o azylu považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
43. Žalobce má za to, že mu hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu kvůli akutní humanitární a ekonomické krizi, kdy se v zemi nedostává základních komodit a je ohrožena hladomorem. Žalovaný se k (ne)splnění podmínek udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu komplexně vyjádřil na str. 33 – 35 napadeného rozhodnutí. Krajský soud s hodnocením žalovaného souhlasí a dodává, že humanitární a ekonomickou krizi v podobě tvrzené žalobcem nelze považovat za důvod udělení azylu dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, nýbrž by tento důvod byl (v případě jeho pravdivosti) důvodem pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu.
44. Pro úplnost krajský soud konstatuje, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu či doplňkové ochrany za účelem

sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byl udělen azyl či doplňková ochrana podle zákona o azylu.

45. K žalobní námitce, že žalovaný nesprávně zohlednil několik zpráv o zemi původu, že některé pasáže těchto zpráv neodpovídají realitě nebo nejsou dostatečně podrobné, krajský soud uvádí následující.
46. Krajský soud nezjistil pochybení žalovaného, pokud jde o podklady, ze kterých při rozhodování vycházel. Žalovaný si obstaral několik zpráv o zemi původu (viz bod 29 odůvodnění tohoto rozhodnutí), jejich autory jsou Ministerstvo zahraničí ČR a žalovaný, kteří vycházeli z několika zdrojů (např. dokumenty Amnesty International, Atoreny General, Humans Right Watch, Freedom House, australské vlády, Ministerstva zahraničních věcí USA, OSN, Evropské unie,...). Tyto podklady, ze kterých žalovaný vycházel při posouzení politické a bezpečnostní situace na Šrí Lance ke dni svého rozhodnutí, považuje soud za dostatečné, úplné a komplexní, pokud jde o popis tamní situace ke dni rozhodnutí, podklady byly v dané době aktuální. Podklady odpovídají požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81 uvedl: „[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“ Těmto požadavkům podklady žalovaného dle krajského soudu vyhovují a žalovaný současně v souladu s těmito zprávami o zemi původu posoudil žalobcovu žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný se též zabýval zprávami předloženými žalobcem, které správně vyhodnotil tak, že důvěryhodnost a pravdivost zpráv o zemi původu nevyvrací.
47. Žalobce dále namítal, že žalovaný postupoval nesprávně, když nezkoumal účinnost obranných mechanismů v případě nečinnosti policie. Žalobce během pohovorů tvrdil, že není možné obrátit se v případě ochrany svých práv na nadřízené složky policie či na ombudsmana, protože je velmi těžké je kontaktovat. Žalovaný se proto obrátil na Ministerstvo zahraničních věcí České republiky mj. s dotazem „Má člen či sympatizant politické strany JVP možnost oficiálně si stěžovat na nečinnost policie?“ (viz Informace MZV ČR, č. j. 120875/2022-LPTP). Ministerstvo zahraničí ČR odpovědělo, že člen či sympatizant politické strany JVP má možnost ohradit se proti nečinnosti policie u soudu, ombudsmana, Národní policejní komise nebo generálního prokurátora a občané Šrí Lanky mají též možnost odvolat se na nečinnost policie u Jednotky pro veřejné petice Generálního prokurátora Šrí Lanky. Dle krajského soudu z odpovědi Ministerstva zahraničí ČR vyplývá, že obranné mechanismy proti nečinnosti policie na Šrí Lance existují a je možné je využít. Současně nelze pominout argument žalovaného, že žalobce sice namítá nečinnost policie, nicméně se žalobce po podání trestních oznámení o pokračování řízení dále nezajímal.
48. Podle § 50 odst. 4 správního řádu pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.
49. Dle žalobce postupoval žalovaný v rozporu s § 50 odst. 4 správního řádu, neboť nepřihlédl k tomu, co uvedl žalobce ve správním řízení. Krajský soud se s tímto názorem

žalobce neztotožňuje. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný vzal v potaz všechny shromážděné informace, které následně posoudil a vyhodnotil, které z nich jsou v daném řízení o udělení azylu relevantní.

50. Ke všem namítaným vadám rozhodnutí vzniklým v důsledku tvrzeného nesprávného tlumočení při prvním pohovoru dne 6. 9. 2022 panem D., krajský soud konstatuje, že žalovaný správně z důvodu pochybností správnosti tlumočení prvního pohovoru provedl dva kontrolní pohovory, při kterých byly nesrovnalosti vzniklé tlumočením vyjasněny/opraveny. Pokud žalovaný zpochybnil žalobcovu výpověď z důvodu její nekonzistentnosti, opíral se o rozpory vzniklé mezi výpovědí žalobce učiněnou před srílanskou policií, výpovědí žalobce v řízení o azylu vedeném v Německu, údaji poskytnutými žalobcem při podání žádosti a jeho výpověďmi učiněnými během pohovorů ve dnech 11. 10. 2022, 19. 10. 2022 a 15. 11. 2022.
51. Krajský soud konstatuje, že instituty zákona o azylu jsou mimořádné prostředky k zajištění ochrany osobám, jejichž situaci lze podřadit pod některou z hypotéz v tomto zákoně taxativně vyjmenovaných. Nelze jimi nahrazovat obvyklé prostředky legalizace pobytu cizince na území ČR, jak je stanoví zákon o pobytu cizinců.
52. Na základě výše uvedeného krajský soud uzavírá, že neshledal takové vady správního řízení, které by měly za následek nezákonnost rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, přičemž žalovaný srozumitelně odůvodnil, proč žalobci nebylo možno udělit některou z forem mezinárodní ochrany.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

53. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s.
54. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 14. prosince 2023

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně